

**Jinghpaw Mungdaw hta COVID-19 the
seng nna, ninghkap lam the shakut
shaja lam ni hta shawng kaw tsap let
woi awn sa ai Nu Num ni**

Grin ai simsa lam lamang – byin masa madun sumla ni
July 2020

COVID-19 ana zili gaw, mungkan ga na shingyim masha dinghkrai shagu hpe, hkra machyi shangun sai re. Rai ti mung, ndai ana zinli gaw, majan bin nga ai ginra hkan na hpyen yen (IDPs) ni hpe, maren mara n-nga dik ai hku nna, hkra machyi shangun sai hte, shanhte a gawng kya ai lam hpe grau sawng shangun sai. Hpyen yen (IDPs) ni ta tut hkrumsha nga ai mabyin ni hpe, Jinghpaw mung ting na hpyen yen dabang hkan e mu lu nga ai. Dai zawn re ai shara hkan e, matsut matsat rai nga, shing nrai, manu mana tsan ai ginra hkan nga ai majaw, masha shada tsan gang shadawn shadang hte maren nga sa na, shing nrai, dinghkrai rai nga na, nmai bin nga ai hte, hkamja lam a matu jasan jaseng lam, COVID-19 ana zinli hte seng nna, tau hkyen ai lam, makawp maga lam ni hte seng nna yu lakawn ai lam, kam ging ai shiga ni lu na lam ni hta, mayak manghkang nga nga ma ai.

Durable Peace Programme (DPP) gaw Myenmung kata, grau nna Jinghpaw Mung hte Sam Mung dingdung daw hta, nganggrin ai simsa lam hte rap ra bung pre ai bawngring lam byin wa hkra shingdep shingtau ya na matu shatawng shada ai re. Anhte a sumla maumwi mahkrum hku nna, ndai programme a ginra gaiwang kata na Hpyen-yen shawa masha ni hte kaga majan mahpan a majaw tsin-yam hkrum nga ai ni a nga pra lam hta ahtu hkra nga ai laklai lawnglam ni hpe shawa dawtsa grau chyena na matu hte mu mada wa na matu htawng madun shakut taw nga ga ai.

DPP a lam grau chye jat mayu ai rai yang shang yu ga: www.durablepeaceprogramme.com

“Dai ning, tsang shi htai na matu ngai bawda kaw sa nga ai. Raitim COVID-19 a majaw jawng ni pat mat ai hte maren, ngai mung nta de bai nhtang wa ra mat ai ”.

- Li Tar, Ze Kham mare, Maimaw, Kachin

Trocaire hte bungli jawm galaw ai buga na wuhpung ni, Jinghpaw Mung hta Covid-19 ana zinli a majaw, hkrum sha nga ai mayak ni hpe tawt lai lu na matu gin htang ai lam hpe galaw nga ai re. Anhte a, ginra na bungli jawm galaw ai wuhpung, Htoi Gender and Development Foundation gaw, nu num ni a ahkaw ahkang hte seng ai wuhpung wuhpawng rai nga ai hte maren, manu mana tsan gang ai shara hkan na gawngkya nga ai masha wuhpung ni a matu galaw shakut nga ai wuhpung re.

Htoi Gender gaw, shatin shapun ra ahkyak ten, lang ra ai hkam kaja lam karum ningtum ni rai nga ai sabya, lata shin tsi ntsin hte numhking lang rai ni hpe, madi shaw nga ai. Quarantine centres hkan nga ai, nu num ni hte num sha ma ni a matu, madung madi shadaw nga ai re.

Daw Mya Si gaw Chyetpawng Chan mare, Myitkyina Muklung kaw, DPP masing hku nna garum shingtau da ai sabya hte ta gashin nga ai.

“Anhte gaw COVID-19 a majaw yak hkak ai lam ni grai law tim mung, anhte hkrai nre ngu myit la let shalan la nga ga ai. Ning re jamjau hkum nga ai ten hta, garum shingtau ai lam ni du wa ai gaw, ngai hpe myit shim lum ai lam jaw ya ai”.

Myanmar Mungdan hta hkrang shapraw sa nga ai, dam lada ai la ai, Nu num ni a lam-Simsa lam-Shimlum lam (WPS) hte seng ai, anhte a magam masing lam a, daw chyen hku nna, Htoi Gender wuhpung gaw, COVID ana zinli ninghkap ai lam hta, nu num ni shang lawm woi awn sa lu na matu hte shawang myit hte shang lawm nga ai ni hpe, wunkat jaw shaman shakyang ya nga ma ai.

Ning mu jahpaw ai lam hpe, shiga jaw ai arung arai, laika pa ni hku nna mung, nta di sa galaw ai ning mu jahpaw hpawng lamang ni hku nna mung, ginra kaw jai lang ai, laika/ aga ni hku hkyen lajang jai lang rai, masha wuhpung ni hkan virus ana zinli gara hku kap bra ai lam hte, Covid-19 laman hte hpang daw ten ni hta Num/La mahta nna roi rip ai lam ni hpe machye machyang sharawt ya nga ai

“Nam kahtawng re ai hte maren, garum shingtum hte shiga ni, anhte nau nlu ga ai. Ning re jasan jaseng tsi ni, latung ana sat lu ai sabya ni hte, koi gam hkan sa lam ni ka da ai laika pa ni hte hpawn nta di sa du ningmu jahpaw (Covid-19 hte GBV) lamang ni nga ai gaw, grai kaja ai”.

-U La Win, 52 ning, Ze Hkam village, Waimaw Township, Kachin

Asak 13 ning, Yi Ba So (la pai hku hti yang numbat 3) gaw, Covid-19 hte seng ai ningmu jahpaw laika maisau pa hpe Lisu ga the, nta masha ni hpe garan kachyan nga ai hoe mu ai re.

DPP gaw shawa masha ni hpe, shiga atsawm lu na, myit n-gun rawng nga na, dam hkam jan lu na hte shimlum na matu garum nga ai re. WPS ngu ai, Nu num ni a lam-Simsa lam-Shimlum lam (WPS) hte seng nna hkrang shapraw galaw ai shaning 20 ning hpring ladu hkrum nhtoi hta, Trocaire wuhpung gaw, madung hku nna, Covid-19 ana zinli kap bra ai hpe ninghkap ai lam hte, La ni, Num ni the, ma kaji ni a sak hkrung lam a matu daw jau up nawng nga ai, nu num ni hte num sha ni a, kasi la mai ai shakut shaja lam ni hpe, hkung ga jaw, shagrau lamang galaw ai.

Funded by:

European Union

A photo-story by:

Trócaire

Contact:

Oxfam (on behalf of the Durable Peace Programme)

No. 34 Corner of Aung Taw Mu Lane & Golden Hill Avenue, Yangon, Myanmar.

Phone: (95) 01539986, www.durablepeaceprogramme.com

Sumla: Yawng Htang hte Ring Nu Awng, Relief Action Network for IDP and Refugee (RANIR)

Ndai sumla mau mwi kaw lawm ai ni yawng, shanhte a sumla gayet la ai hte, dai sumla ni hpe, machye machyang lam hte ning mu jahpaw ai lam ni hta, jai lang mat na hpe, myit hkrum da ma ai.

Ndai sumla sumrai maumwi gaw, EU a garum alu gumhpraw hte dip shapraw dat ai re. Ndai hta lawm ai lam ni hte seng nna, RANIR hte Trocaire a lamang lam sha rai nhtawm, EU a ningmu ngu nmai sawn la na re.